

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль операцій з оборотними активами
(на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень
з організації взаємодії портів та припортових станцій»
регіональної філії Одеська залізниця)»

Виконавець:

студентка бзф1м групи ЦЗВФН

Гашибаязова Марина В'ячеславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Укрзалізниця є однією з найважливіших складових транспортної інфраструктури і господарства, і її роль у сучасному світі важко переоцінити, особливо зараз, у військовий час. Залізничні підприємства відповідають за перевезення великої кількості вантажів і пасажирів. Вантажі транспортуються залізницею великими партіями, що дозволяє оптимізувати логістику і знижувати витрати на перевезення. Це особливо важливо для економічного розвитку країни, оскільки забезпечується надійний потік сировини, товарів та іншого оборотного майна. Правильний облік та контроль оборотних активів допомагають забезпечити фінансову стійкість підприємства та підвищити його рентабельність. Оптимізація витрат на утримання активів та їхній оптимальний використання можуть позитивно вплинути на фінансовий результат. Загалом, залізнична галузь має великий матеріаломісткий характер через значні інвестиції у будівництво, утримання та розвиток інфраструктури, рухомого складу, енергетичні ресурси та технології. Важливо правильно управляти цими матеріальними ресурсами для забезпечення ефективності і надійності залізничної системи.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є засвоєння теоретичних аспектів і практичних навичок в галузі обліку та контролю операцій з оборотними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» та надання деяких пропозицій в напрямках їх удосконалення.

Для досягнення мети даної кваліфікаційної роботи, необхідно вирішити такі задачі:

- дослідити теоретичні основи обліку операцій з оборотними активами, розкрити оборотні активи, як об'єкт обліку, їх класифікацію та оцінку;
- розглянути синтетичний та аналітичний облік операцій з оборотними активами;
- навести невирішені питання в обліку операцій з оборотними активами;
- охарактеризувати досліджуване підприємство, проаналізувати його економічний стан;
- дослідити практику обліку операцій з оборотними активами та його особливості на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;
- навести деякі шляхи покращення обліку операцій з оборотними активами на досліджуваному підприємстві;

- дослідити мету, завдання та джерела інформації контролю операцій з оборотними активами;
- вивчити особливості контролю операцій з оборотними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;
- побудувати економіко – математичну модель ефективності використання запасів на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати деякі напрямки вдосконалення контролю операцій з оборотними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Об’єкт та предмет дослідження. Процес обліку та контролю операцій з оборотними активами на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» є об’єктом дослідження. Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і контролю операцій з оборотними активами.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у процесі написання кваліфікаційної роботи використовувалися такі методи дослідження, як: методи порівняння та узагальнення були використані для аналізу та обробки вхідної інформації; методи індукції та дедукції були використані для вивчення тенденцій розвитку системи обліку операцій з оборотними активами; методи спостереження використовувалися для оцінки стану контролю операцій з оборотними активами; графічний та розрахунково-аналітичні методи допомагали проводити розрахунки та побудову таблиць; методи систематизації, гіпотези та припущення використовувалися для формування власних висновків та рекомендацій щодо удосконалення системи контролю та процедур його здійснення.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є: законодавча та нормативно-правова база, акти виконавчої влади, що регулюють облік операцій з оборотними активами; національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку; періодичні видання; фінансова, управлінська, статистична та податкова звітність виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Структура та обсяг роботи. Надана кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань) та 23 додатків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінки. Основний зміст викладено на 81 сторінці. Робота містить 12 таблиць, 9 рисунків, 1 формулу.

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати дослідження апробовані через впровадження запропонованих удосконалень в систему обліку та контролю операцій з оборотними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій». Ми сподіваємось, що це

сприятиме покращенню практики обліку та внутрішнього контролю операцій з оборотними активами на досліджуваному підприємстві.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Перший розділ кваліфікаційної роботи присвячено розкриттю дефініції оборотних активів, як об'єкту обліку. Розглянуті відмінності між такими поняттями як: «оборотний капітал», «оборотні кошти», «оборотні засоби», «поточні активи».

Вивчено нормативно-правову базу, яка визначає процедури визнання об'єктів обліку, їх оцінку та відображення у фінансовій звітності. Ретельно досліджено класифікацію оборотних активів в залежності від різних факторів, наведено порядок формування первісної вартості запасів в залежності від шляхів їх надходження.

Приділено увагу рішенням щодо вибору методу оцінки виробничих запасів, наведено суть кожного з методів, їх вплив на фінансовий результат діяльності підприємства.

Розкрито методологію бухгалтерського обліку запасів: розглянуті рахунки, які використовуються для реєстрації господарських операцій, що саме відображається по дебету та кредиту цих рахунків. Наведений перелік типових форм первинного обліку виробничих запасів, простежений порядок руху запасів на підприємстві.

Наведений перелік досі невирішених питань в обліку операцій з оборотними активами та розв'язання деяких з них, а саме: вибір методу оцінки запасів при вибутті також, оскільки від цього залежить точність інформації; автоматизація обліку задля зниження кількості помилок, підвищення швидкості обробки даних та ефективності облікових процесів; впровадження бюджетування та встановлення лімітів витрат, яке допомагає у реалізації стратегічних та оперативних планів компанії тощо.

У другому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто загальну характеристику виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», здійснено економічний аналіз діяльності досліджуваного підприємства.

Складено агреговані баланс та звіт про фінансові результати виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», розглянуто структуру оборотних активів у 2022 році та структуру витрат підприємства за економічними елементами, зроблені висновки щодо загального стану фінансово-економічної діяльності підприємства.

Досліджено практику обліку операцій з оборотними активами, та її особливості на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», проілюстровано автоматизовану програму «ФОБОС», в якій веде облік досліджуване

підприємство, розглянуті основні її можливості в розрізі обліку виробничих запасів.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто сутність та основну мету внутрішнього контролю, етапи його здійснення та методи. Розглянуто Головне управління контролю та внутрішнього аудиту, як основний контрольний орган в АТ «Укрзалізниця», його основні завдання, права та обов'язки його співробітників, плани та реалізацію контрольних заходів.

Проілюстрована ступенева структура проведення контролю в залізничній галузі. Досліджено особливості контролю операцій з оборотними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Розкриті його мета та завдання, методи та джерела інформації для здійснення контролю операцій з оборотними активами. Описано та проаналізовано процес проведення інвентаризації оборотних активів на досліджуваному підприємстві.

Побудовано економіко-математичну модель, яка відображає вплив чинників на зміну оборотності запасів на досліджуваному підприємстві. Математичний аналіз моделі показав, що по мірі зростання частки запасів у складі оборотних активів підприємства оборотність запасів знижується на 1,84 оберти.

Зростання рентабельності продажів на 1% призведе до зростання оборотності запасів на 1,56 оберти. Збільшення коефіцієнта загальної ліквідності призведе до зниження оборотності запасів на 5,72 оберти. Серед трьох включених у модель чинників, його вплив найбільш вагомий. Тобто для управлінського персоналу досліджуваної організації бажано дотримуватися оптимізації обсягу запасів.

На нашу думку, впровадження рекомендацій, які були надані, у фінансово-господарську діяльність виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», сприятиме підвищенню ефективності обліку та контролю операцій з оборотними активами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Прийняття власної облікової політики: наразі досліджуване підприємство користується обліковою політикою Укрзалізниці, що не суперечить законодавству, але з метою деталізації та уособлення потреб обліку саме на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», вважаємо доцільним затвердити власну облікову політику досліджуваного підприємства.

2. Автоматизація процесів обліку: система «ФОБОС», якою користується наразі підприємство, є не зовсім сучасною, вона виконує здебільшого облікові функції, а впровадження сучасних інформаційних систем обліку (наприклад, ERP-систем) може значно покращити саме управління оборотними активами, завчасне планування необхідного незнижувального запасу, здійснювати бюджетування та ін.
3. Застосування методик управління запасами: використання сучасних методик управління запасами, таких як JIT (Just-In-Time), ABC-аналіз або методи оптимізації запасів, може зменшити витрати на зберігання та підвищити ефективність використання виробничих запасів.
4. Удосконалення процесів інвентаризації: регулярна перевірка та інвентаризація оборотних активів допоможе виявити і запобігти можливим втратам чи нестачам. Вважаємо, що у зв'язку з галузевими особливостями підприємства доцільно проводити інвентаризацію оборотних активів декілька разів на рік (не тільки перед складанням річної фінансової звітності). Також, важливим моментом є виключення формальності при проведенні інвентаризації.
5. Безперервний аналіз і оптимізація запасів: систематичний аналіз структури запасів і їх оптимізація допоможуть зменшити надмірну кількість запасів, покращить обіг і знизить витрати на зберігання. Результатом побудови економіко-математичної моделі також є факт необхідності оптимізації обсягу виробничих запасів.

АНОТАЦІЯ

Гашибаязова М.В. «Облік і контроль операцій з оборотними активами (на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця)»

(прізвище та ініціали студента)

(назва кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного/наукового спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності».

(шифр та назва спеціальності)

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес обліку та контролю операцій з оборотними активами на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» є об'єктом дослідження.

У роботі розглядаються теоретичні основи обліку операцій з оборотними активами, їх класифікація та оцінка. Розглянуті невирішені питання в обліку операцій з оборотними активами. Здійснений економічний аналіз діяльності виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», розглянута практика обліку та контролю операцій з оборотними активами, побудовано економіко-математичну модель використання запасів на досліджуваному підприємстві.

Надані деякі шляхи покращення обліку та контролю операцій з оборотними активами на досліджуваному підприємстві, а саме: прийняття власної облікової політики; впровадження більш сучасної автоматизації процесів обліку; застосування методик управління запасами (Just-In-Time, ABC-аналіз); запровадження сучасної автоматизації обліку (що значно полегшить процес контролю); удосконалення процесів інвентаризації (для запобігання можливим втратам та нестачам); безперервний аналіз і оптимізація запасів (що дозволить зменшити надмірну кількість запасів, покращить обіг і знизить витрати на зберігання).

Ключові слова: оборотні активи, класифікація, оцінка, облік, інвентаризація, звітність, контроль.

ANNOTATION

Gashibayazova M.V., "Accounting and Control of operations with current assets (on the example of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of Interaction Ports and Port Stations" of the Regional Branch "Odessa Railway")

(students surname and initials)

(work title)

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation»

(code and name of the specialty)

under the master's program «Accounting, Audit and Taxation of business activities». –

(title of master program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the process of accounting and control of operations with current assets on the example of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of the Interaction of Ports and Near-Port Stations" is the object of the study.

The paper examines the theoretical basis of accounting for operations with current assets, their classification and evaluation. Unresolved issues in the accounting of transactions with current assets are considered. An economic analysis of the activity of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of Ports and Port Stations Interaction" was carried out, the practice of accounting and control of operations with current assets was considered, an economic-mathematical model of the use of stocks at the investigated enterprise was built.

Some ways of improving accounting and control of operations with current assets at the researched enterprise are provided, namely: adoption of own accounting policy; introduction of more modern automation of accounting processes; application of inventory management techniques (Just-In-Time, ABC analysis); introduction of modern accounting automation (which will greatly facilitate the control process); improvement of inventory processes (to prevent possible losses and shortages); continuous inventory analysis and optimization (which will reduce excess inventory, improve circulation and reduce storage costs).

Keywords: current assets, classification, evaluation, accounting, inventory, reporting, control.